

ප්‍රත්‍යක්ෂ අධ්‍යයනය/සිද්ධි අධ්‍යයන පර්යේෂණ

- සෙනවිරත්න බණ්ඩාර

හැඳින්වීම

වර්තමානයේදී විවිධ ක්ෂේත්‍ර ඔස්සේ දැනුම උත්පාදනය කරගැනීම (Knowledge Generation) නිරන්තරයෙන් සිදුවේ. මෙම දැනුම උත්පාදනය සිදු කරන්නේ පර්යේෂණ (Research) මගිනි. පර්යේෂකයන් වර්තමානයේ සිදු කරන්නේ විද්‍යාත්මක ක්‍රමවේද මගිනි. මෙම පිළිගත් විද්‍යාත්මක ක්‍රමවේද පර්යේෂණ ක්‍රම (Research Methods) ලෙස හඳුන්වයි. පර්යේෂණ ක්‍රම ගණනාවක් පර්යේෂණ ක්ෂේත්‍රය තුළ දැකිය හැකිය. සියලුම පිළිගත් ක්‍රමවලට දාර්ශනික පදනමක් (Philosophical Foundation) තිබෙන අතර විවිධ ශාඛා ඔස්සේ වඩාත් දියුණු වී පිළිගත් ක්‍රමවේද ඒ එක් එක් පර්යේෂණ වර්ග තුළ හඳුනාගත හැකිය. මෙම අධ්‍යයන වාර්තාවෙන් (Review report) විස්තර කරනුයේ පර්යේෂණ ක්‍රම අතරින් ලෝකයේ බහුලව භාවිත ක්‍රමයක් වන ප්‍රත්‍යක්ෂ (සිද්ධි) අධ්‍යයන පර්යේෂණ ක්‍රමය පිළිබඳවයි.

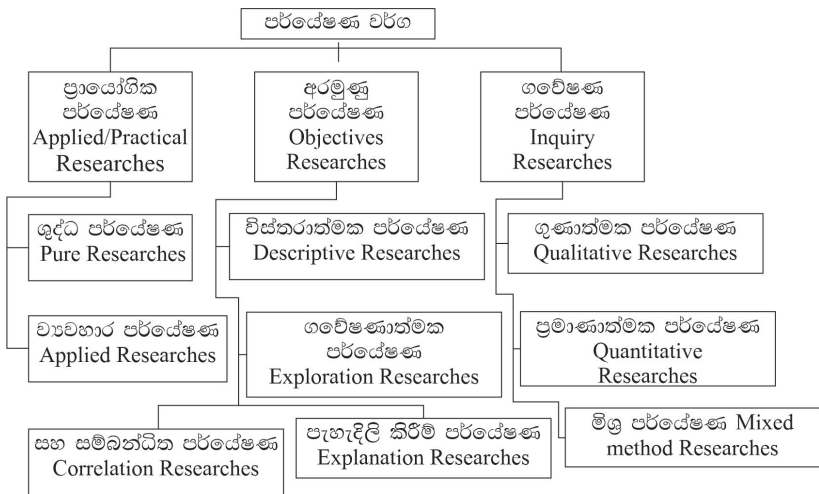
පර්යේෂණ ක්‍රම විද්‍යාව - Research Methodology

පර්යේෂණ ක්‍රම විද්‍යාව විෂය ක්ෂේත්‍රයට දිගු ඉතිහාසයක් ඇත. වසර සිය ගණනක් තුළ ක්‍රමයෙන් පරිණාමය වී වර්තමානයේ දී ලෝකය පුරාම සියලු රටවල පිළිගන්නා ක්‍රමවේදයක් බව තහවුරු වී ඇත. පර්යේෂණ සාහිත්‍යය (Research Literature) පිළිබඳ විමසීමේදී ලෝකයේ විවිධ ක්‍රමවලට පර්යේෂණ වර්ගීකරණයට ලක්කර ඒ අනුව අධ්‍යයනයක් සිදුකරයි. මේ අනුව පර්යේෂණ වර්ගීකරණ (Research Classification) අතර විශාල විවිධත්වයක් දැකිය හැකිය. මේ ආකාරයට පර්යේෂණ ක්‍රම අතර විවිධත්වයක් දැකිය හැකි වුවද, සමස්තයක් ලෙස ලෝකය පුරාම පර්යේෂකයන් පිළිගන්නා විද්‍යාත්මක පොදු රාමුවක් තුළ මේවා විස්තර කළ හැකි අතර විවිධ නිර්ණායක මූලික කරගෙන පර්යේෂණ වර්ගීකරණයක් සිදු කර ඇත. එනම්,

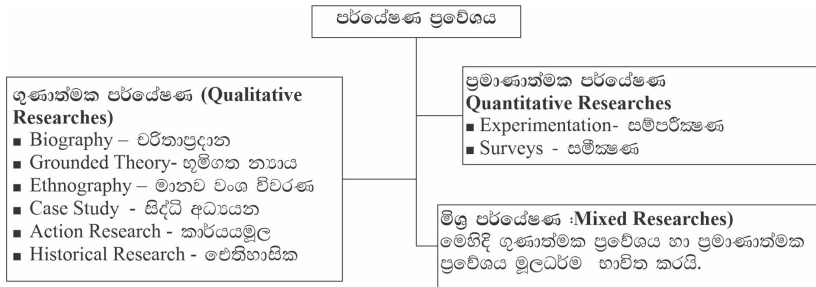
- කේෂ්ත්‍රය අනුව - මනෝවිද්‍යාත්මක, ජීව විද්‍යාත්මක, අධ්‍යාපනික, ඉතිහාසය, දාර්ශනික ආදී
- අරමුණු අනුව - විස්තර කිරීම, අනාවැකි ඉදිරිපත් කිරීම, හේතු නිර්ණය කිරීම
- ස්ථානය අනුව - කේෂ්ත්‍රය, විද්‍යාගාරය
- ආදේශ කිරීම් අනුව - ශුද්ධ (Pure), ව්‍යවහාරික (Applied)
- දත්ත රැස් කිරීමේ ක්‍රම - නිරීක්ෂණ, පරීක්ෂණ, ප්‍රශ්නාවලි, සම්මුඛ සාකච්ඡා
- වාර්තාකරණය අනුව - සංඛ්‍යා විද්‍යාත්මක, භාෂාත්මක
- සාධක පාලනය අනුව - පාලිත, පාලිත නොවන
- චිත්තනය අනුව - උද්ගාමී, නිගාමී
- දත්තවල ස්වභාවය අනුව - ප්‍රමාණාත්මක හා ගුණාත්මක
- සාමාන්‍යකරණය අනුව - සාධක සනාථ කිරීම, සාධක ප්‍රතිකේෂ්ප කිරීම

(රංජිත් කුමාර, 2014)

මීට අමතරව පර්යේෂණ වර්ග කිරීම් කීපයක් කීපයක් පහත පරිදි දැක්විය හැකිය.

ලෝකයේ බොහෝ රටවල පහත සඳහන් වර්ගීකරණය අනුව පර්යේෂණ ප්‍රධාන ප්‍රවේශ තුනකට වර්ගීකරණය කර ඒවා පසුව පර්යේෂණ ක්‍රම කීපයක් ඔස්සේ විස්තර කරනු ලැබේ.

රූප සටහනෙහි දක්වා ඇති ආකාරයට ප්‍රවේශ අනුව සිදුකරන පර්යේෂණ පිළිබඳ වර්ගීකරණය අද ලෝකයේ බහුලව පර්යේෂකයන් භාවිත කරනු ලබයි. ප්‍රවේශයක් යනු විමර්ශනාත්මක දෘෂ්ඨි කෝණයකින් ලෝකය දෙස බලන කවුළුවක් වැනිය. ප්‍රවේශයක් ගොඩනැගෙනුයේ දාර්ශනික පදනමක් මතයි. ප්‍රවේශයක් තුළ විවිධ න්‍යාය පවතින අතර එම න්‍යාය තුළ විවිධ ක්‍රමවේද ද දැකිය හැකිය. ඒ අනුව ගුණාත්මක හා ප්‍රමාණාත්මක ප්‍රවේශ පර්යේෂණ ලෝකයේ ප්‍රධානම දෘෂ්ඨිකෝණ දෙකක් ලෙස හැඳින්විය හැකිය. පර්යේෂකයෙකු හට මෙම ප්‍රවේශ දෙකෙහිම මූලික හරයන් භාවිත කිරීමට අවශ්‍ය නම් මිශ්‍ර පර්යේෂණ ප්‍රවේශය භාවිත කරයි. මෙම ප්‍රවේශ තුන පිළිබඳව කෙටියෙන් සලකා බලමු.

ප්‍රමාණාත්මක පර්යේෂණ ප්‍රවේශය - Quantitative Researches Approach

ප්‍රමාණාත්මක ප්‍රවේශයේ පර්යේෂණවල ලක්ෂණ ඉතා කෙටියෙන් මෙහිදී සලකා බලමු. මෙහිදී පර්යේෂකයා උත්සාහ කරන්නේ කල්පිත (Hypothesis) ගොඩනගා ඒවා සත්‍යයදැයි පරීක්ෂා කර නිගමනවලට එළඹීමටයි. මේ සඳහා පර්යේෂකයා රැස් කරන්නේ සංඛ්‍යාත්මක (Numerical) දත්තයි. පසුව මෙම දත්ත සංඛ්‍යාත්මක ක්‍රම භාවිතයෙන් විශ්ලේෂණය කරයි. මෙහිදී විචල්‍ය (Variables) පාලනය කරමින් පර්යේෂණය සිදු කරයි. තවද පර්යේෂකයාගේ

පුද්ගලානුබද්ධ දෝෂ (Subjective Errors) අඩු කර ගැනීමට මෙම පර්යේෂණවලදී නියැදිය පුද්ගලයන්, ස්ථාන ආදිය තෝරා ගැනීමේ අහඹු ක්‍රම (Randomization) භාවිත කරයි. පර්යේෂණය තුළින් කල්පිත පරීක්ෂාවන් (Hypothesis testing) මෙන්ම විවිධ සහ සම්බන්ධතා (Correlation) අධ්‍යයනය සිදු කරයි.

ගුණාත්මක පර්යේෂණ ප්‍රවේශය - Qualitative Researches Approach

මෙම ප්‍රවේශයේ දී සංඛ්‍යාත්මක (Numerical) දත්ත රැස් කරන්නේ නැත. දත්ත ලෙස පර්යේෂකයා ලබා ගන්නේ වචන (Uses word) , ඡායා රූප, වීඩියෝ පට, හඬ පට (Audio recording), ක්ෂේත්‍ර සටහන් (Field notes), පුද්ගලයන්ගේ ප්‍රකාශ ආදියයි. පර්යේෂණය ආරම්භ කරන්නේ ප්‍රධාන පර්යේෂණ ගැටලුවකට (Overarching research Question) පිළිතුරු සෙවීමටයි. මෙහිදී කල්පිත ගොඩනැගීමක් සිදු කරන්නේ නැත. සමහර විට දත්ත විශ්ලේෂණයේ දී විවිධ න්‍යායන් භාවිත කරයි.

උද :- ක්‍රියාකාරකම් න්‍යාය (Activity Theory), භූමිගත න්‍යාය¹ (Grounded Theory)

ඉහත වර්ගීකරණය අනුව එක් එක් ප්‍රවේශ තුළ පර්යේෂණ ක්‍රම ගණනාවක් තිබෙන බව පැහැදිලිය. මෙම ලිපියේ අරමුණු වන ප්‍රත්‍යාස/ සිද්ධි අධ්‍යයන ක්‍රමය පිළිබඳ මිලඟට සලකා බලමු.

ප්‍රත්‍යාස/ සිද්ධි අධ්‍යයන පර්යේෂණ ක්‍රමය - Case Study Researches Methods

පර්යේෂණ ක්‍රම (Research Methods) අතරින් සිද්ධි අධ්‍යයන පර්යේෂණ ක්‍රමය ගුණාත්මක පර්යේෂණ ප්‍රවේශයට අයත් බැවින් ගුණාත්මක පර්යේෂණ ප්‍රවේශයේ ඉහත සඳහන් කර ඇති සියලු ලක්ෂණ අයත් වේ.

---

1. භූමිගත න්‍යාය සමහර පර්යේෂකයන් වෙතම පර්යේෂණ ක්‍රමයක් ලෙස ද විස්තර කරයි.

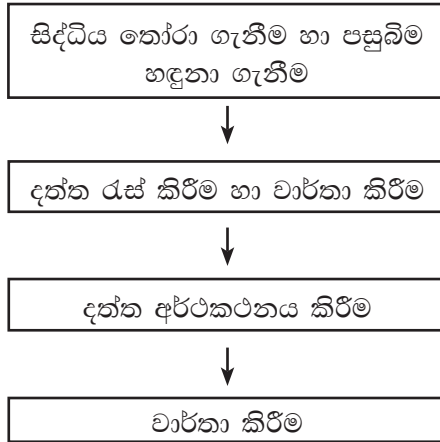
මෙම පර්යේෂණ ක්‍රමය සමාජවිද්‍යාත්මක, මනෝවිද්‍යාත්මක හා අධ්‍යාපන ක්‍ෂේත්‍රයේ බහුලව යොදාගනු ලබයි. මනෝවිද්‍යාව සලකන විට මානසික ප්‍රතිකාර කිරීමේදී, රෝගයට හේතු සාධකය සොයා ගැනීම, රෝගය හා රෝගයට තුඩු දුන් කරුණු පිළිබඳව සහ වර්තමාන තත්ත්වය පිළිබඳ තොරතුරු සොයා ගැනීමට මෙම පර්යේෂණ ක්‍රමය යොදාගනු ලබයි. තවද අධ්‍යාපන ක්‍ෂේත්‍රය සලකන විට පාසලේ ගැටලුකාරී ශිෂ්‍යයෙකුගේ එම තත්ත්වයට බලපාන කරුණු අනාවරණය කර ගැනීමට නම් මෙම සිද්ධි අධ්‍යයන පර්යේෂණ ක්‍රමය ඉතා යෝග්‍ය වේ.

සුවිශේෂී සංසිද්ධියක් එම ස්වාභාවිකව සිදුවන සංදර්භය තුළදීම අධ්‍යයනය ප්‍රත්‍යක් අධ්‍යයනයේදී සිදු කරයි (ඇන්ඩර්සන්, 1998). එමෙන්ම නීල් (2006) ප්‍රකාශ කරන්නේ සාමාන්‍යයෙන් ප්‍රත්‍යක් අධ්‍යයන පර්යේෂකයන් නිරීක්ෂණය කරන්නේ පුද්ගලයෙකු, පුද්ගල කණ්ඩායමක්, පාසලක්, ප්‍රජාවක්, සංසිද්ධියක් වැනි ඒකකයක් පිළිබඳ හෝ ඒවායේ ගති ලක්ෂණ පිළිබඳවයි. එහිදී ගවේෂණයට ලක්වන්නේ එක් සංසිද්ධියක් ඉතාම ගැඹුරින්ය (බණ්ඩාර, 2010).

තවද, ස්පෝබර්ග් ඇතුළු පිරිස (1991) අදහස් දක්වන ආකාරයට මෙම සිද්ධි අධ්‍යයනය නොහොත් ප්‍රත්‍යයක අධ්‍යයනය කොටස් තුනක් යටතේ හඳුනාගත හැකිය. එනම්,

- පුද්ගලයෙකු - An individual Person
- යම් සංසිද්ධියක් - An Event
- යම් ආයතනයක් හෝ කණ්ඩායමක් - A Group or an Institution

සිද්ධි අධ්‍යයනයකදී අනුගමනය කළ යුතු පියවර කිහිපයක් ඇති බව සේනාධීර සහ වනසිංහ (2004: 116) පෙන්වා දී ඇත.

මිලිගට ගුණාත්මක හා ප්‍රමාණාත්මක පර්යේෂණවලදී දත්ත රැස්කර ගන්නා ක්‍රම පිළිබඳව විස්තර කරනු ලැබේ.

සිද්ධි අධ්‍යයනයේ දී දත්ත රැස්කිරීම

ගුණාත්මක හෝ ප්‍රමාණාත්මක පර්යේෂණවලදී දත්ත රැස් කිරීම බහුල වශයෙන් ප්‍රධාන ක්‍රම හතරක් ඔස්සේ සිදුකරයි.

- 1. නිරීක්ෂණය - Observation
- 2. සම්මුඛ සාකච්ඡා - Interviews
- 3. ලේඛන පරීක්ෂාව - Documentary Searching
- 4. ප්‍රශ්නාවලියක් භාවිතය - Questionnaire

මෙම ක්‍රම තුළින් ප්‍රධාන වශයෙන් ආකාර දෙකකට දත්ත රැස්කරනු ලබයි.

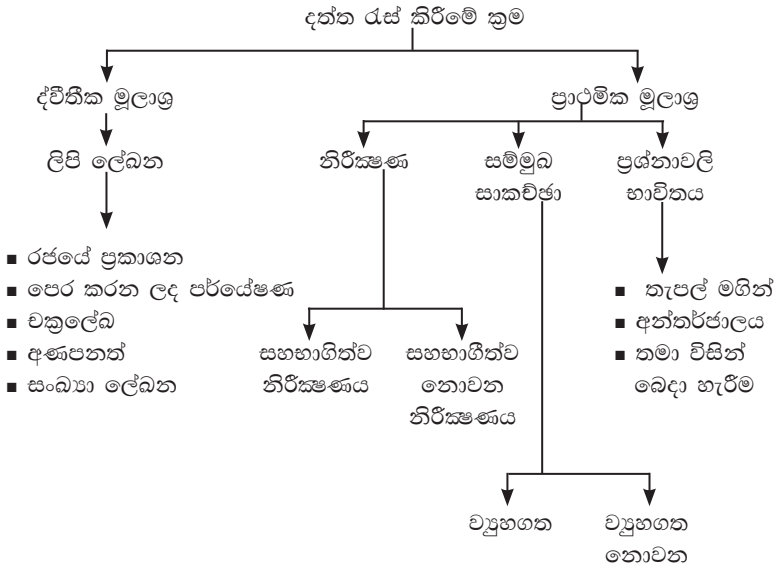
1. ප්‍රාථමික දත්ත - Primary Data

ප්‍රාථමික දත්ත ලෙස හඳුන්වන්නේ පර්යේෂකයා තමා විසින් ම රැස්කර ගන්නා දත්තයි (First Hand).

2. ද්විතීක දත්ත - Secondary Data

ද්විතීක දත්ත වශයෙන් හඳුන්වන්නේ ලිපි ලේඛන මගින් ලබාගන්නා දත්තයි.

ගුණාත්මක හා ප්‍රමාණාත්මක පර්යේෂණ ප්‍රවේශ වලදී දත්ත රැස් කිරීමේ ක්‍රම රංජිත් කුමාර් (2010 :172) පහත ආකාරයට සාරාංශයක් ලෙස ඉදිරිපත් කර ඇත.

ගුණාත්මක දත්ත රැස්කිරීම - Gathering Qualitative Data

ගුණාත්මක ප්‍රවේශයේදී රැස්කරගන්නා ඉතා වැදගත් ගුණාත්මක දත්ත මගින් සංඛර්‍ය (Content) තුළ සිදුවීමක් සිදුවන්නේ කෙසේද?, ඇයි දැයි?, යන ගැටලුවලට පිළිතුරු සොයයි. මෙහිදී නියැදිය විශාල වීම අවශ්‍ය නැත (නමුත් ප්‍රමාණාත්මක ප්‍රවේශයේදී නියැදිය විශාල වන තරමට සත්‍ය ජනගහනයට ආසන්න වූ තරමට පර්යේෂණය සාර්ථක ලෙස සලකයි).

දත්ත රැස්කිරීමේ ක්‍රම

පර්යේෂකයන් ප්‍රමාණාත්මක හා ගුණාත්මක දත්ත රැස්කර ගැනීම සඳහා ප්‍රධාන ක්‍රම හතරක් භාවිත කරනු ලබයි.

- ප්‍රශ්නාවලි මගින් දත්ත රැස්කිරීම - Questionnaire
- නිරීක්ෂණ මගින් දත්ත රැස්කිරීම - Observation
- සම්මුඛ සාකච්ඡා මගින් දත්ත රැස්කිරීම - Interviews
- ලේඛන පරීක්ෂාව මගින් දත්ත රැස්කිරීම - Documentary Searching

ගුණාත්මක පර්යේෂණවලදී ස්වභාවික තත්ත්ව යටතේ දී (Natural Setting) දත්ත ලබා ගන්නා නිසාවෙන් සහ දත්ත ලබා ගනු ලබන්නේ සම්මුඛ සාකච්ඡා, නිරීක්ෂණ හා ලේඛනගත පරීක්ෂාව මගින් ගුණාත්මක පර්යේෂණ සමාජීයවිද්‍යා (Social Sciences) ක්ෂේත්‍රයේ පර්යේෂණ සඳහා භාවිත කරයි. තවද, ගුණාත්මක පර්යේෂණ යටතේ බහුලව සිදු කරනුයේ මානව වර්ගව අවබෝධ කර ගැනීම හා එම වර්ගවන්ට හේතුවන කරුණු පිළිබඳ අධ්‍යයනය යි.

ඉහත ක්‍රම අතරින් ප්‍රශ්නාවලියක් මගින් දත්ත රැස් කිරීම යෝග්‍ය වන්නේ ප්‍රමාණාත්මක ප්‍රවේශයේ පර්යේෂණ සඳහාය. ඉතිරි ක්‍රම තුන ප්‍රධාන වශයෙන් ගුණාත්මක ප්‍රවේශයේ පර්යේෂණ වලදී දත්ත රැස් කිරීමට යොදා ගනු ලබයි. මීළඟට එම ක්‍රම හා එක් එක් ක්‍රමයේ දී දත්ත රැස් කිරීමට යොදා ගන්නා උපකරණ පිළිබඳව සලකා බලමු.

❖ නිරීක්ෂණය - Observation

නිරීක්ෂණයේ දී පරීක්ෂකයා වටපිට පරිසරයේ ඇති දේවල් සහ සිදුවන සංසිද්ධිවලට අවධානය යොමු කරයි. එහිදී සංවේදන ලබා ගැනීම පංචේන්ද්‍රියන් මගින් සිදු කරයි. එසේ ලබා ගන්නා නිරීක්ෂණ වාර්තා කරනු ලබන අතර වාර්තා කර ගැනීම සඳහා ක්ෂේත්‍ර සටහන් පොත භාවිත කරනු ලබයි. තවද, හඬපට, වීඩියෝ, කැමරා ආදිය මගින් ලබා ගන්නා නිරීක්ෂණ දත්ත ලෙස ගබඩා කර ගත යුතුයි.

පර්යේෂකයාටම මෙහිදී කලින් සකස් කරගත් (පර්යේෂණ අරමුණු අනුව) නිරීක්ෂණ පත්‍රිකාවක් (Observation Sheet) භාවිතයෙන් අවශ්‍ය දත්ත තෝරා බේරාගෙන වාර්තා කර ගත හැකිය.

නිරීක්ෂණය ප්‍රධාන ආකාර 2 කට සිදු කළ හැකිය.

- 01. සෘජු නිරීක්ෂණය : මෙහිදී පර්යේෂකයා අදාළ පර්යේෂණ ක්ෂේත්‍රයට ගොස් නිරීක්ෂණය කර දත්ත ලබාගෙන වාර්තා කිරීම සිදුවේ.
- 02. වක්‍ර නිරීක්ෂණය : මෙහිදී පර්යේෂකයා ක්ෂේත්‍රයට ගොස් ක්ෂේත්‍රයේ දී අන් අයට නොදැනෙන ලෙස නිරීක්ෂණය කර දත්ත ලබා ගනී. මේ සඳහා නවීන තාක්ෂණය ද යොදා ගත හැකිය. උදා:-සැගවී සිට රූපගත කිරීම, ශබ්ද පටිගත කර ගැනීම, රහස් කැමරා (CCTV) මගින් නිරීක්ෂණය කර දත්ත රැස් කිරීම.

තව ද නිරීක්ෂණ ආකාර 2 කට විස්තර කළ හැකිය.

1. සහභාගීත්ව නිරීක්ෂණය - Participative Observation

මෙහිදී පර්යේෂණ ක්ෂේත්‍රයේ සිටින අන් අය පරිදිම කාර්යයේ නිරත වෙමින් නිරීක්ෂණය කර දත්ත වාර්තා කර ගැනීම සිදුවේ. උදා:- පාසලක් නිරීක්ෂණය කරන්නේ නම් එම පාසලේ ගුරුවරයෙකු ලෙස (අදාළ නිල අවසරය ලබා ගෙන පර්යේෂණ කාලය තුළදී එම පාසලේම ගුරුවරයෙකු ලෙස වැඩ කරන බව/පත්වීමක් ලද බව හඟවා) සේවය කරමින් දත්ත රැස් කරයි.

2. සහභාගීත්ව නොවන නිරීක්ෂණය (Non-Participative Observation)

මෙහිදී පර්යේෂකයා ක්ෂේත්‍රය තුළ සේවකයෙකු/ නිලධාරියෙකු ලෙස කටයුතු නොකර නිරීක්ෂණය කර දත්ත ලබා ගැනීම සිදු කරයි.

සම්මුඛ සාකච්ඡා - Interviews

දත්ත රැස් කිරීමේ ශිල්ප ක්‍රමයක් ලෙස පුද්ගලයින් හමුවී සම්මුඛ සාකච්ඡා පවත්වා දත්ත රැස් කිරීම මෙහිදී සිදු කරයි. සම්මුඛ සාකච්ඡා තුළින් පර්යේෂකයාට ගැඹුරු, සත්‍ය තොරතුරු සෘජුවම ලබා ගැනීමේ හැකියාව ඇත. සම්මුඛ සාකච්ඡා සඳහා පුද්ගලයන්, ස්ථාන, දිනය, වේලාව, සහභාගිවන්නන්, තීරණය කර ගත යුතුය. සම්මුඛ සාකච්ඡාව සඳහා සුදුසු ප්‍රශ්න සහිත නියමාවලියක් (Interview Schedule) කලින් සකස් කර ගත යුතුය. මෙම ප්‍රශ්න අඩංගු නියමාවලිය සම්මුඛ සාකච්ඡාවලදී දත්ත රැස් කිරීමේ උපකරණය යි.

යොදා ගන්නා ප්‍රශ්නවල ස්වභාවය අනුව සම්මුඛ සාකච්ඡා නියමාවලි වර්ග දෙකකි.

01. ව්‍යුහගත නියමාවලිය - Structured Interview Schedule

මෙහිදී අසනු ලබන්නේ ප්‍රශ්න සංචාන්ත ප්‍රශ්නය (Close Ended Questions). එනම් ඔව්/නැත, කැමති/අකමැති හෝ කෙටි පිළිතුරු සහිතයි.

02. ව්‍යුහගත නොවන නියමාවලි - Non-Structured Interview Schedule

මෙහිදී අඩංගු වන්නේ විවෘත පිළිතුරු ලැබෙන ප්‍රශ්නය (Open Ended Questions). මෙහිදී පර්යේෂකයා සහභාගි වන්නන්ගෙන් විස්තරාත්මකව ප්‍රශ්න අසනු ලබයි. සමහර විට පැහැදිලි කර ගැනීම අවශ්‍යනම් නියමාවලියේ සඳහන් නොවන ප්‍රශ්න අසා තවදුරටත් ගැඹුරින් තොරතුරු ලබා ගත හැකිය.

ලේඛන පරීක්ෂාව - Documentary Searching

පර්යේෂකයා විසින් පර්යේෂණයේ අරමුණුවලට අදාළ දත්ත ගුණාත්මක දත්ත රැස් කිරීමේ ක්‍රමවේදයකි. මෙහිදී අදාළ ක්ෂේත්‍රයේ දී ලිපි ලේඛන පරීක්ෂා කර බලා අදාළ දත්ත වාර්තා කරගනු ලබයි. විශේෂයෙන් පර්යේෂණවලදී භාවිත කරන්නේ වාර්තාගත ලේඛන,

වක්‍රලේඛ, අණපනත්, නාම ලේඛන, ලොග් සටහන් පොත්, සම්මුති, හුවමාරු ලිපි වැනි දේවලය.

ගුණාත්මක දත්ත විශ්ලේෂණය - Documentary Analyzing

ප්‍රමාණාත්මක පර්යේෂණ ප්‍රවේශයේදී ලබා ගන්නේ සංඛ්‍යාත්මක දත්ත වන අතර ඒවා සංඛ්‍යා විද්‍යාත්මක ක්‍රම හා පරිගණක මෘදුකාංග භාවිත කර විශ්ලේෂණය කළ හැකිය. නමුත් ගුණාත්මක පර්යේෂණ වලදී රැස්කර ගන්නා ලද දත්ත මූලිකව පිරිපහදු (Refine) කර අනවශ්‍ය දත්ත ඉවත් කර බොහෝවිට පර්යේෂකයා විසින් විශ්ලේෂණය කරනු ලබයි.

ගුණාත්මක දත්ත විශ්ලේෂණය ප්‍රමාණාත්මක දත්ත විශ්ලේෂණයට වඩා තරමක් සංකීර්ණ හා අපහසු කාර්යයකි (Categorize). දත්ත බේනනය (Coding) කර ඒවා වර්ග කර රටා හඳුනාගෙන විශ්ලේෂණය කරනු ලබයි. දත්තවල වලංගුතාව පවත්වා ගැනීම සඳහා ත්‍රිකෝණකරණය (Triangulation) කිරීමට ද පර්යේෂකයා විසින් සිදු කරනු ලබයි. අවසානයේ දත්ත විශ්ලේෂණයෙන් පසුව නිගමනවලට එළඹීම සිදු කරයි.

සමාලෝචනය

මෙම ලිපියේ අරමුණු වන්නේ ප්‍රත්‍යයක/සිද්ධි අධ්‍යයනය (Case Study) පර්යේෂණ ක්‍රමය පිළිබඳ විමර්ශනය කිරීමටයි. මූලිකව ගුණාත්මක, ප්‍රමාණාත්මක පර්යේෂණ ප්‍රවේශය පිළිබඳව හඳුන්වා දෙනු ලබන අතර පසුව පර්යේෂණ ක්‍රම පිළිබඳ ලොව බහුලව භාවිත වන වර්ගීකරණය අනුව කෙටියෙන් විස්තර කර ඇත. පසුව ප්‍රත්‍යයක/සිද්ධි අධ්‍යයනය පර්යේෂණ ක්‍රමය පිළිබඳ සංකීර්ණ ව විස්තර කර එහි වැදගත්කම සාකච්ඡා කර ගුණාත්මක දත්ත රැස් කිරීමේ ක්‍රම පිළිබඳ කෙටියෙන් හඳුන්වා දී ඇත. පසුව ප්‍රත්‍යයක අධ්‍යයනයට යොදා ගන්නා දත්ත රැස් කිරීමේ ක්‍රම සහ දත්ත රැස් කිරීමේ උපකරණ පිළිබඳ අවධානය යොමු කරන ලදී.

ආශ්‍රිත ග්‍රන්ථනාමාවලිය

- පලිහක්කාර, එච්. (1998). අධ්‍යාපන පර්යේෂණකරණයට අත්වැලක්.
කොළඹ: ඇස්. ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ.
- පිනිකහන, ජේ. (2012). සමාජ පර්යේෂණ ක්‍රම. කොළඹ: ඇස්.
ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ.
- චන්දනසිංහ. එම්. එස්. (2005). සාර්ථක පර්යේෂණයක් සඳහා
නියැදිකරණය. කොළඹ: ඇස්. ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ.
- සේනාධීර. එස් සහ චන්දන. එස්. (2004). පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය.
කොළඹ: ඇස්. ගොඩගේ සහ සමාගම.
- Anderson, G. (1998). **Fundamentals of Education Research.**
Philadelphia, Pennsylvania, Routledge Falmer, Tylor Francis
Inc.
- Bandara B.M.S (2010). **School Based Teacher Development Programs
in Sri Lanka,** Deakin University PhD Thesis, Melbourne.
- Nicholson, P.S.(2001). **Exploring Pedagogical Content Knowledge;**
Understanding of Gravity. Melbourne : Monash University.
- Neill, J.(2006). **Analysis of Professional Literature Class 6: Qualitative
Research 1.**
- Ranjith Kumar. (2014). **Research Methodology.** New Delhi: SAGE
Publication, India Pvt Ltd,
<http://Wilderdom.com/OECourses/PROFLIT/Class6Qualitative1.htm>